

TALLINNA LINNAVALITSUS

MÄÄRUS

Tallinn

3. mai 2006 nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

Määrus kehtestatakse Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 3 p 2, § 30 lg 1 p 3 alusel ja kooskõlas Säästva arengu seaduse § 9 lg 2 p 3, Planeerimisseaduse § 9 lg 2 p 5, Ehitusseaduse § 13 Looduskaitse seaduse § 7, Tallinna Linnavolikogu 29. mai 2003 määrusega nr 35 kinnitatud Tallinna linna ehitusmääruse § 5 lg 2 p 1, § 13 lg 1 p 5, Tallinna Linnavolikogu 3. märtsi 2005 määrusega nr 17 kinnitatud Tallinna haljastuse arengukavaga, Tallinna Linnavolikogu 25. augusti 2005 määrusega nr 45 Puu raie- ja hoolduslõikusloa andmise tingimused ja kord § 12 lg 1 ja lg 6, Tallinna Linnavalitsuse 16. juuni 2004 määrusega nr 61 kinnitatud Detailplaneeringu eskiisi ja detailplaneeringu koostamise ning vormistamise nõuete p 7.3, Tallinna Linnavalitsuse 5. septembri 2001 määrusega nr 99 kinnitatud Tallinna linna haljastute klassifikatsiooni ja hooldusnõuete p 2.2, 2.3, 4.1, 5.1, 6.1, 7.1 ja Eesti Standardi EVS 811:2002 p 7.1.

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise korra põhimõtted

(1) Puittaimestiku (dendroloogilise) ja haljastuse inventeerimise kord (edaspidi kord) määrab kindlaks inventeerimise eesmärgid ja meetodika (juhendid) puittaimede hindamiseks Tallinna haldusterritooriumil, inventeerimise teostajate kvalifikatsiooni, samuti tingimused inventeerimise tulemuste vormistamiseks ja kõrghaljastuse olemasoleva seisundi määramiseks.

(2) Vajadusel määrab täiendavad tingimused inventeerimiseks Tallinna Keskkonnaamet.

(3) Puittaimestiku (dendroloogilise) ja haljastuse inventeerimine on kohustuslik läbi viia detailplaneeringute ja ehitusprojektide menetlemisel aladel, millel kasvavad puittaimed ja kaitsealused taimeliigid.

(4) Inventeerimine kajastab inventeeritava alal looduskaitselisi väärtusi (kaitstavad ja ohustatud liigid ning kooslused) ja nende elupaiku.

(5) Linnavalitsuse kehtestatud Tallinna linna haljastute klassifikatsiooni ja hooldusnõuete alusel määratud I ja II astme hooldusintensiivsusega haljasaladel võib inventeerimist teha vaid taimede vegetatsiooniperioodil. Erandjuhtudel tehakse inventeerimist ajal, mil ilmnevad taimedele iseloomulikud määramistunnused (nt õied, viljad).

(6) Inventeerimist võib teostada loodusteadusliku või maastikuarhitektuuri ülikooli- või sellega võrdsustatud haridusega spetsialist, kes on eriala omandamisel läbinud dendroloogia kursuse. Vajalik on puittaimede tundmine ja soovitatav eelnev töökogemus. Vajadusel tuleb puude, põõsaste ja teiste taimede määramise kahtluste korral kaasata töösse teisi eriala spetsialiste.

§ 2. Kasutatavad mõisted

Korras on kasutatud mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) Aed krundil paiknev inimloodud maastikuarhitektuurne objekt.
- 2) Haljastus kultuurmaastiku looduslik või inimtekkeline taimkate, mis toimib keskkonnakaitseliselt ja esteetiliselt.
- 3) Haljastuslik objekt inventeerimise käigus kirjeldatav puit- või rohttaimtaim või taimede kogum, sealhulgas ka kaitsealune liik.
- 4) Haljastu asulas paiknev avamaataimedega ala, millel on keskkonnakaitseline ja/või esteetiline tähtsus. Haljastusse kuuluvad aiad, pargid, puisteed, haljakud, elurajoonide ja magistraalide haljasalad, kalmistud, parkmetsad; sellesse ei kuulu katmikalad, siseruumides olevad talveaiad ega konteinerhaljastus.
- 5) Haljasala haljak, muruväljak, pargist väiksem inimloodud haljastatud ala.
- 6) Haljak väike haljasala.
- 7) Kasvukohatüüp iseloomustab mulda ja veerepiimi ning kannab enamasti mõne antud kasvukohale iseloomuliku taime nime, näiteks pohla kasvukohatüüp, jänesekapsa kasvukohatüüp või ka üldisemat nime nagu lodu kasvukohatüüp, siirdesoo kasvukohatüüp. Metsakasvukohatüüpe eristatakse praegu 25, on võimalik eristada ka arvukaid üleminekutüüpe.

8) Liaan puitunud või poolpuitunud pika varrega taim, mis vajab ülespoole kasvamiseks tuge. Iseloomulik on kiire pikkuskasv.

9) Liitus - puuvõrade või puistu võrastiku liitumuse määr. Võrade liitus leitakse jagades võraprojektsioonide summa prooviala pindalaga. Liitust väljendatakse protsentides või kümnendmurruna. Kui puistut ülalt vaadates varjavad ta võrad 30% maapinnast, on selle liitus 30% või 0,3. Võrade ülitiheda liituse korral ulatuvad võrad üksteise sisse, tiheda, ehk täisliituse puhul puutuvad üksteist, laheda liituse puhul on võradel väikesed, hõreda liituse puhul suured vahed.

10) Mets puittaimestiku kasvukoht pindalaga 0,5 ha või enam, mis vastab vähemalt ühele alljärgnevatest nõuetest: 1) seal kasvavad puud kõrgusega vähemalt 1,3 m ja puuvõrade liitusega vähemalt 30 protsenti; 2) seda majandatakse puidu ja teiste metsasaaduste saamiseks või seal säilitatakse puittaimestikku looduskaitse eesmärkidel ja/või puhkeotstarbeliseks kasutamiseks.

11) Metsaosa Sihtide, kraavide, teede jõgede ojade või teiste joonelementidega eraldatud metsa osa e. metsa kvartal.

12) (Metsa)eraldis - terviklik metsaosa, mis on oma päritolu, koosseisu, vanuse, rinnaspindala, kõrguse, tagavara ja metsakasvukohatüübi osas kogu ulatuses piisavalt ühetaoline ühesuguste hooldusvõtete rakendamiseks. Pindala üldjuhul mitte väiksem kui 1000 m², linnas eraldisena mitte väiksem kui 500 m². Eraldis võib olla osa puistust.

13) Metsamaa - maakatastrisse metsamaa sihtotstarbega kantud maa-ala; linnas on enamasti metsa ala sihtotstarbeks sotsiaalmaa.

14) Park mitmekesise taimkattega inimloodud haljasala, maastikuarhitektuuri objekt ja oluline asula (linna) haljastuse element arhitektuursete vormide ja haljastusega.

15) Poolpõõsas ainult varre alusel puituv ja korgistuv puittaim.

16) Puhmas ehk kääbuspõõsas noorelt paljude lühiealiste harudega asenduva peateljega puittaim, mis levib tihti edasi võsunditega. Harud vahetuvad tavaliselt juba 310 aasta järel.

17) Puistu - ühtlase iseloomuga metsaosa.

- 18) Puistu koosseisukordaja - näitab ühe või teise puuliigi tüvepuidu osatähtsust tagavaras. Enamasti väljendatakse koosseisu valemiga. Näiteks 70Ku20Ks10Hb tähendab, et 70% puistu tagavarast moodustab kuusepuit, 20% kasepuit ja 10% haavapuit. Puhtpuistus kasvab vähemalt 90% ühte liiki puid, segapuistus kaks või enam liiki.
- 19) Puistu rinnaspindala - kõikide tüvede rinnaspindalade summat ühel hektaril nimetatakse puistu rinnaspindalaks, puistu rinnaspindala arvutatakse rinnete kaupa. Praktikas määratakse puistu rinnaspindala tavaliselt relaskoobi abil.
- 20) Puistu tagavara ehk tüvemaht - tüvepuidu maht puistus pinnauhiku (hektari) või eraldise kohta. Tagavara arvestatakse tihumeetrites (1 tm on 1 m³ puitu, ilma õhuvahedeta).
- 21) Puistu tekkeviis - võib olla puistul generatiivne (puude paljunemine on toimunud seemnetest) või vegetatiivne (puud on uuenenud kannuvõsust, juurevõsust või juurdunud okstest). Samuti eristatakse kas puistu on tekkinud looduslikult või on istutatud või külvatud (kultuurpuistu).
- 22) Puistu tihedus - näitab puude arvu hektaril.
- 23) Puittaim puituvate ja korgistuvate vartega taim: puud, põõsad, liaanid, puhmad.
- 24) Puu pikaealise peateljega (tüvega) puittaim; tüve eluiga on kümnetest tuhandete aastateni.
- 25) Puu kõrgus - mõõdetakse tüve juurekaelast kuni ladvatipuni.
- 26) Puu (tüve) läbimõõt (rinnasdiameeter) - mõõdetakse juurekaelast 1,3 meetri kõrguselt. Puistu kirjeldamisel määratakse igale koosseisu valemis olevale puuliigile keskmine kõrgus ja läbimõõt.
- 27) Puu (tüve) rinnaspindala - üksiku puu või tüve ristlõikepindala 1,3 meetri kõrguselt.
- 28) Puude rühm väiksem puude kogum, mille võrad on sageli liitunud.
- 29) Põõsas madalalt tüveharudeks ehk tüvikuteks harunev puittaim.
- 30) Põõsaste rühm enam kui ühest istutatud põõsast koosnev kogumik või kuni 50 m² suurune looduslikult tekkinud põõsaste kogum.

31) Põõsastik ulatuslikuma pindalaga (üle 50 m²) looduslikult tekkinud põõsaste kogum.

32) Rinded - ligikaudu ühel kõrgusel asuva võrastikuga puude kogumid, mis esinevad sagedamini erivanuselistes puistutes. Metsas eristatakse puu-, põõsa-, puhma-, rohu- ja sambla-samblikurinnet, samuti ülarinnet (rindeid) ja alusmetsa.

Rinnetena eristatakse:

1) Esimene rinne - puistu suurima kõrguse ja tagavaraga rinne, mille täius on vähemalt 30 %. Esimene rinne loetakse puistu põhirinnek;

2) Teine rinne - puud, milleine kõrgus on vahemikus 25...75 % esimese rinde keskmisest kõrgusest, kusjuurkusjuures rinde keskmine kõrgus on vähemalt 4 m;

3) Järeikasvu rinne - puud, on kuni 4 m või alla 25% teise rinde või selle puudumise korral esimese rinde keskmisest kõrgusest ja millest võib loota tulevikupuude kasvu;

4) Üksiku puude rinne - koosneb puistu põhirindest suurematest puudest. Ie jäetud seemnepuud või eelmisest metsapõlvest säilinud üksikud puud, mille täius osäilinud üksikud puud, mille täius on alla 30 %;

5) Surnud puude rinne - püstites või ka puhtkuusikutes. Tavaline kahe rindeline puistu on arukaasik kuuse teise rindega või ka kuusik, kus nii esimeses kui teises rindes on kuusk.

33) Täius on suhtarv, mis näitab rinde puude poolt kasvuruumi kasutamist puistus. Täiuse määramiseks võrreldakse puistu tegelikku hektaritagavara või rinnaspindala nn. standardtabelites antuga. Kui puistu hektaritagavara on näiteks 140 tm, sama kõrguse ja vanuse juures peaks see tabeli järgi olema aga 200 tm, siis on puistu täius $140 : 200 \times 100 = 70$. Umbes sama otstarvet täidab praktiliselt üksnes noorendike korral kasutatav liitus ja kõikjale sobiv tihedus.

34) Võra ehk puukroon - puu (ka põõsa) oksastik.

35) Vääriselupaik - kaitset vajav ala tulundus- ja kaitsemetsas, kus tõenäosus ohustatud, ohualdiste või haruldaste liikide esinemiseks on suur.

2. peatükk

PUITTAIMEDE HINDAMISE METOODIKA

§ 3. Inventeerimine detailplaneeringualal

Puittaimede inventeerimine detailplaneeringute aladel hõlmab kogu koostatava detailplaneeringu ala, vajadusel ka külgnevaid alasid, mis on seotud tehnovõrkude või juurdepääsuteede lahendusega. Eesmärgiks on selgitada välja puude, puude rühmade, puistute, metsade ja/või metsaosade säilitamise ja kaitse alla võtmise vajadus ning lähtuvalt sellest hoonestusala ja tehnilise infrastruktuuri paiknemise võimalused.

§ 4. Inventeerimine ehituskrundil

Puittaimede inventeerimise eesmärgiks ehituskrundil on määratleda olenevalt kõrghaljastuse väärtusest täpselt hoonete ja/või rajatiste paiknemine krundil selliselt, et säiliks väärtuslik kõrghaljastus ning arvestatakse väärtuslike puude võra ja juurestiku ulatusega.

§ 5. Inventeerimine pargis ja haljasalal

Puittaimede inventeerimise eesmärgiks pargis ja haljasalal on selgitada puittaimede seisukord ja raiete vajadus parkide ja haljasalade renoveerimiseks ja/või rekonstrueerimiseks.

§ 6. Välitööd

(1) Dendroloogilise inventuuri teostamisel viiakse läbi välitööd, mille käigus kaardistatakse ja hinnatakse inventeeritaval alal esinev haljastus.

(2) Välitööde käigus teostatakse järgmised tööd:

1) määratakse puittaimede liik ja võimalusel korral sellest madalam taksonoomiline ühik (alamliik, teisend, vorm või kultivar);

2) mõõdetakse tüve rinnasümberrõõm 1,3 m kõrguselt, mis arvutatakse vajadusel ümber tüve rinnasdiameetriks või ebasümmeetrilise tüvega puudel mõõdetakse diameeter iseloomulikus suunas;

3) kui puu on hargnenud allpool 1,3 m, antakse eraldi puu harude ümberrõõm. Võib anda ka eraldi puu ümberrõõmu juurekaelal, kuid alati märgitakse, et tegemist on ümberrõõmuga juurekaelal;

4) suuremate, haruldaste, looduskaitse all olevate, kultuurilooliselt olulistel isenditel mõõdetakse puu kõrgus. Parkides ja haljasaladel mõõdetakse kõikide puude kõrgus;

5) mõõdetakse võra suurim läbimõõt või 4 mõõdet tüvest põhiilmakaarte suunas ja kantakse võra kontuur alusplaanile. Suure puu all kasvavaid väiksemaid puid üldjuhul alusplaanile ei kanta ning neid kirjeldatakse

määruse lisas 1 esitatud taksonite numereeritud nimekirja märkuste lahtris;

6) antakse puittaimetele (rühmale) haljastuslik väärtushinnang vastavalt paragrahvile 7;

7) parkides ja haljasaladel üksikult asetsevatel põõsastel mõõdetakse läbimõõt ja vajadusel ka kõrgus, rühmas asuvate põõsaste puhul antakse ainult rühma läbimõõt.

(3) Inventeeritava alal määratakse kaitstavate loodusobjektide liigid ning nende elu- ja kasvukohad.

(4) Puistute, metsade ja/või metsaosade puhul määratakse igal eraldisel liigiline koosseis, koostisliigi keskmine vanus (vajadusel põlvkondade eristamisega) ja kõrgus, rinnasdiameeter, täius, tagavara ning metsakasvukohatüüp. Antakse eraldisele haljastuslik väärtushinnang antud kohal vastavalt § 7 lõikele 3 ning esitatakse soovitatavad hooldusvõtted.

(5) Välitööd vormistatakse vastavalt 3. peatükile.

(6) Inventeerimise illustreerimiseks võib vajadusel kasutada fotosid näidates alusplaanil pildistamise koha ja suuna.

§ 7. Väärtushinnang

(1) Puule, puude rühmale, puistule, metsale ja/või metsaosale ning põõsale antakse väärtushinnang (määratakse väärtusklass), mis sõltub puittaimeliigist, (taksonoomilisest kuuluvusest), mõõtmetest, vanusest, sanitaarsest ja esteetilisest seisukorrast ning kasvukohast. Antud hinnang määrab puu, puude rühma, puistu, metsa, metsaosa või põõsa tuleviku.

(2) Puud jaotatakse väärtushinnangute järgi järgnevalt:

1) Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate puuliikide eriti suured ja elujõulised eksemplarid. Puud, mis on dendroloogilised haruldused või mis omavad ajaloolist või kultuuriloolist väärtust. Samuti looduskaitse all olevad puud. Kindlasti säilitada.

2) Väärtuslik puu (II väärtusklass) dekoratiivne, pikaealine ning mehhaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustamata (või väikese kahjustusega) puu. Dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid. Haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud puu.

Omab olulist maastikulist ja ökoloogilist tähtsust. Säilitada.

3) Oluline puu (III väärtusklass) dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaanilistest vigastustest, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puu. Puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast Võimalusel säilitada.

4) Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) puu, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat puud. Puu, mis on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Puu, mis on allasurutud seisundis. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikumate puuliikidega. Võib likvideerida.

5) Likvideeritav puu (V väärtusklass) haige elujõuetu, ohtlik puu, ning millel on antud kohal väike ökoloogiline tähtsus. Puu, mis on kuivanud, tugevasti kahjustunud varju, linnatingimuste, põlemise, mehhaaniliste vigastuste jms. tõttu. Puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid või muud haljastust. Kuulub väljaraiumisele.

(3) Puistud (k.a. metsad ja metsaosad) jaotatakse väärtushinnangute järgi järgnevalt:

1) Eriti väärtuslik puistu (I väärtusklass) puistu, kus enamuse moodustavad dekoratiivsed, pikaealised ja haiguskindlad puud. Puistu, mis on haruldane tekkeviisilt, koosseisult, kasvukohatüübilt, vanuselt ning omab ajaloolist või kultuuriloolist tähtsust. Looduskaitse all olevad metsaosad. I kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide kasvupaigad või loomaliikide elupaigad, võtmebiotoobid. Säilitamisel rakendada vajadusel lisameetmeid, s.h. mitte muuta lähemas ümbruses ökoloogilisi faktoreid. Säilitada tervikuna!

2) Väärtuslik puistu (II väärtusklass) puistu, kus on elujõulised ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega puud. Parkmetsadena istutatud metsaosad. Omavad suurt ökoloogilist, esteetilist ja/või kultuuriloolist väärtust, vääriselupaigad. Linnatingimustes haruldase koosseisu, rindelisuse või kasvukohatüübiga metsaosad. Säilitada tervikuna või suurte puurühmadena.

3) Oluline puistu (III väärtusklass) dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaanilistest vigastustest, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puistu. Samuti dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid neile sobivas kasvukohas. Puistu, mis osaleb antud kohal ökoloogiliselt efektiivse haljastuse (kaitseistandikes, kruntide ja elurajoonide vahelistes piirdeistandikes, tänavahaljastuses, metsa rajatud elurajoonis krundi kõrghaljastuse) moodustamisel. Võimalikult säilitada, likvideerimisel kompenseerida vastavalt raielubade andmise korrale.

4) Väheväärtuslik puistu (IV väärtusklass) lühiealistest liikidest koosnev, tihe ja hooldamata. Puistu, milles kuni pooled puudest on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslikest puuliikidest koosnev puistu, mida soovi korral võib säilitada kui biomassi, kuid mis on otstarbekas likvideerida ja asendada väärtuslikumate puuliikidega.

5) Likvideeritav puistu (V väärtusklass) haigete, kuivanud ja elujõuetute puudega puistu, omab väikest ökoloogilist tähtsust. Tugevasti kahjustunud põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu, või milles on üle poolte puudest oma eluea lõpul kas vanuse või kahjurite või haigustest tingitud kahjustuste tõttu. Kuulub vajadusel raiumisele.

(4) Põõsad jaotatakse väärtushinnangute järgi järgnevalt:

1) Eriti väärtuslik põõsas (I väärtusklass) - dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate põõsaliikide eriti suured (ja elujõulised) eksemplarid. Looduskaitsealune põõsaliik ja dendroloogiline haruldus. Kindlasti säilitada.

2) Väärtuslik põõsas (II väärtusklass) elujõuline ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega põõsas; haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud leht- või okaspõõsas. Omab ökoloogilist ja ruumilist väärtust. Säilitada samas seisundis. Rühmad säilitada tervikuna või suurte rühmadena..

3) Oluline põõsas (III väärtusklass) haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud või linnatingimustele vastupidav ja talvekindel ala ilmestavat ja keskkonda parandavat tähtsust omav leht- või okaspõõsas, mille dekoratiivsed omadused on vähenenud. Võimalusel säilitada ja noorendada..

4) Väheväärtuslik põõsas (IV väärtusklass) lühiealine isekülvne või võsundiliselt levinud põõsas, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt/sordiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat haljastust. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik põõsas, mida soovi korral võib säilitada kui biomassi. Võib likvideerida.

5) Likvideeritav põõsas (V väärtusklass) põõsas, mis on tugevasti kahjustunud varju, kahjurite, põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu. Samuti põõsas, mis on haige, elujõuetu ning omab väikest ökoloogilist tähtsust. Põõsas, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi põõsaid või muid haljastust. Võib likvideerida.

(5) Puude likvideerimine ja kompenseerimine toimub vastavalt Tallinna linnas kehtestatud korrale.

3. peatükk

VORMISTAMINE

§ 8. Inventariseerimise kasutatav alusplaan

(1) Inventeerimisel kasutatakse topo-geodeetilist alusplaani (edaspidi alusplaan), mis on vastavalt situatsiooni keerukusele põhiliselt mõõtkavas 1:500. Erandina võib väiksemapindalalistel objektidel kasutada mõõtkava 1:200 või suurepindalalistel objektidel (üle 10 hektari) mõõtkava 1:1000.

(2) Alusplaanina kasutatakse sama topo-geodeetilist alusplaani, mida kasutatakse detailplaneeringu jooniste või ehitusprojekti asendiplaani koostamisel.

(3) Alusplaan peab olema mõõdistatud litsentseeritud maamõõdufirma poolt ja see ei tohi olla vanem kui 1 aasta.

§ 9. Joonise vormistamine

(1) Välitööde põhjal koostatakse puittaimestiku (dendroloogiline) ja haljastuse plaan (edaspidi plaan) paragrahvi 8 lõikes 1 nimetatud mõõtkavas ning määruse lisade 4, 5 ja 6 näidiste eeskujul. Plaanel peavad olema märgitud kõik puud ja/või puude rühmad, puistud ning metsaosad (eraldised). Plaanel tuleb märkida puu võra kontuur.

(2) Inventeerija kannab haljastusplaanile kõik üksikpuud, mille rinnasdiameeter (diameeter 1,3 m kõrgusel juurekaelast on üle 8 cm, mida ei ole eelnevalt kandnud alusplaanile mõõdistaja. Erandina kannab inventeerija haljastusplaanile puud, mille diameeter on väiksem kui 8 cm, kui tegemist on dendroloogiliste haruldustega ja/või noorte istutatud puudega.

(3) Juhul kui alusplaanile on kantud puud, mida looduses enam ei eksisteeri, on vajalik teha vastav märged haljastusplaanile ja tabelisse vastavalt määruse lisale 1.

(4) Metsamaade (k.a. sotsiaalmaa sihtotstarbega metsa ala) hindamiseks kantakse alusplaanile kõigi eraldiste piirid. Eraldised tuleb piiritleda vastavalt metsaseadusele ja metsa korraldamise juhendile. Metsamassiivist eraldi seisvad üksikpuud, puuderead ja rühmad kantakse plaanile iseseisvalt.

(5) Puu tähise juurde märgitakse järjekorra number ja võimalusel lühend puu nimest vastavalt lisale 7.

Näiteks: arukask - 1, 2, 3 . ja KsA.

(6) Metsamaa (k.a. sotsiaalmaa sihtotstarbega metsa ala) korral kantakse plaanile eraldise piir ning eraldise kontuuri sisse märgitakse lisas 7 toodud lühenditega puistu koosseis, täius ja kasvukohatüüp ja tähistatakse eraldi numbriga. *Näiteks:* 60Ks40Ku, t 80 AN, st sookase-kuuse segapuistu, mille täius on 80, angervaksa kasvukohatüübis. Lisatakse ka puistu keskmine kõrgus, näiteks: H-16m.

(7) Plaanil või seletuskirjas esitatakse vastavalt lisadele 1 ja 2 tabelina lühendite või numbrite tähendused.

(8) Plaanile kantakse vabalt valitud tingmärgiga kaitsealuse loodusobjekti elu-, kasvu- või levikukoht, lisades tingmärgi seletuse.

(9) Plaan vormistatakse paber kandjal või digitaalselt. Mõlemal juhul peab inventeerija paber kandjal joonise allkirjastama.

(10) Plaanile kantakse põõsad ja -rühmad vastavalt nende laiusele ning lisatakse vastavalt lisale 7 nime lühend või number. Mitmeliigiliste põõsarühmade puhul märgitakse kõik liigid ja nende arv rühmas. *Näiteks:* 9EnT4Lum 2LdP - st. 9 taraenelat, 3 lumemarja, 2 punast leedrit.

(11) Puittaimede haljastuslik väärtus eristatakse järgmiste värvidega:

- 1) I väärtusklass punase värviga;
- 2) II väärtusklass sinise värviga;
- 3) III väärtusklass rohelise värviga;
- 4) IV väärtusklass kollase värviga;
- 5) V väärtusklass pruuni värviga.

§ 10. Seletuskiri

(1) Seletuskiri koosneb järgmistest osadest:

- 1) sissejuhatus;
- 2) metoodika;

- 3) uuritava ala puittaimestiku üldandmed;
- 4) väärtushinnangud (eraldi üksikpuude, puude rühmade, metsaosade, põõsaste ja põõsarühmade kohta);
- 5) alal kasvavate kaitstavate loodusobjektide liik ja kaitsekategooria;
- 6) järeldused;
- 7) ettepanekud;
- 8) kokkuvõte.

(2) Seletuskirja lõppu märgitakse selle koostamise kuupäev, koostaja või koostajate nimed ja allkirjad ning nende kontaktandmed. Seletuskirjale peab olema lisatud inventeerija erialast haridust tõendava dokumendi koopia.

(3) Ettepanekutes esitatakse lähtuvalt puittaimestiku ja haljastuse seisundist kindlad märkused või soovitusel, millised puud, puude rühmad, metsaosad ja/või puistud tuleb likvideerida ning millised kasvama jätta. Tuleb ettepanekud väärtuslike puittaimede säilitamiseks ja hoolduseks. Anda loetelu liikidest, mida sobib kasutada antud looduslikes tingimustes olemasoleva kõrghaljastuse täiendamiseks või rekonstrueerimiseks, samuti väheväärtuslike puittaimede asendamiseks sobivate liikide või sortidega. Kaitsealuste liikide esinemise korral esitada soovitatavad nõuded kasvukohale.

(4) Seletuskirjas tuleb tuua eraldi välja nimekirjad/tabelid, millest üks annab ülevaate uuritava ala liigilisest koosseisust (ehk puittaimede taksonite nimekiri) eesti keeles ladinakeelsete vastetega, kus on kokkuvõtlikult ära toodud kõik esinevad liigid. Tabel koostatakse vastavalt lisale 1. Teises spetsiifilisemas tabelis esitatakse haljastuslike objektide (puittaimede ning puittaimederühmade) numereeritud nimekiri, kus igale numbrile järgneb taksoni eestikeelne nimetus; puu rinnas-ümberrõõm 1,3 m kõrguselt (kui on tegemist mitmeharulise puuga tuleb ümberrõõm esitada sümboli "&" abil; puu rühmas aga semikooloni abil); I ja II hooldusklassi kuuluvate alade inventeerimisel puu kõrgus või puude rühmas kõrgusvahemik; haljastuslik väärtusklass (I-V) ning märkused. Tabel koostatakse vastavalt lisale 1. Puistute (metsamaa, sotsiaalmaa) puhul lisatakse eraldiste kirjeldused (tekkeviis, koosseis, kasvukohatüüp, boniteet, diameeter, täius, järelkasv, alusmets, kinnistu number) ja kasutatud lühendite selgitus. Andmed kantakse metsaeraldiste lisas 3 antud takseerikirjelduste tabelisse. Tabelis olevad lühendid tuleb ära tuua seletuskirjas.

(5) Seletuskirjas tuleb tuua hooldamise põhimõtted (*Näiteks:* metsa lubatava harvendamise põhimõtted, eelistatavad liigid jmt.).

(6) Seletuskirjale tuleb lisada välitööde põhjal topo-geodeetilisele alusplaanile koostatud joonis, kus on näidatud puu, puude rühma, puistu, metsa ja/või metsaosade väärtusklass, järjekorra number või tähis.

4. peatükk

LÕPPSÄTTED

§ 11. Rakendamine

(1) Tallinna Linnaplaneerimise Amet koostöös Tallinna Keskkonnaametiga kontrollib puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise vastavust käesolevale korrale.

(2) Kaitsealustes parkides läbiviidud inventuuri tulemused esitab inventeerija kaitseala valitsejale seisukoha võtmiseks.

§ 12. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 8. mail 2006.

Jüri Ratas
Toomas Sepp
Linnapea Linnasekretär

Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006 määruse nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

LISA 1

Taksonite (puittaimede) numereeritud nimekirja tabeli näide:

Jrk. Nr.	Takson (liik või liigisisene ühik)	Haljastuslik objekt	Rinnas-ümberrmöödt (1,3 m kõrguselt maapinnast), cm	Kõrgus / kõrguste vahemik, m	Haljastuslik väärtus-klass	Märkused
1	sookask	üksikpuu	90	15	II	2-haruline
2	raagremmelgas	puude rühm			IV	4 tüve, $\bar{U}_{max} = 54$
3	hall (valge) lepp	puude rühm		8	IV	Soovitav välja raiuda
4	harilik vaher	üksikpuu	123		III	Ilus võra
5	sanglepp (must lepp)	puude rida	63 & 100 & 52	10-13	III	Noored puud

*Käesoleval tabelil on illustreeriv iseloom.

Toomas Sepp
Linnasekretär

Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006 määruse nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

LISA 2

Puittaimede (taksonite) nimekirja tabeli näide:

Jrk. Nr.	Kodu-maisus	Taksoni eestikeelne nimi	Taksoni teaduslik nimi
1		Kask, aru-	<i>Betula pendula</i>
2		Vaher, harilik	<i>Acer platanoides</i>
3		Vaher, harilik, punaste lehtedega kultivar	<i>Acer platanoides</i> Schwedleri

*Käesoleval tabelil on illustreeriv iseloom.

Toomas Sepp
Linnasekretär

Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006 määruse nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

LISA 3

Metsaeraldiste takseerikirjelduste tabeli näide:

Eraldis, Rin-	Koosseis	Kasvu-	Boni-	Vanus	Kõrgus	Diamee-	Tagavara tm		Soovitatav	
pindala	kordaja	kohatüüp	teet	a	m	ter cm	Täius	ha-1 eraldisel	väljaraie %	
4	1	SL	4				70	185	184	
1,00 ha	85	MÄ		120	18	36			156	5
	5	KS		50	16	20			10	10
	5	HB		40	16	18			9	60
	5	TA		70	15	24			9	
	2						30	40		
	100	TA		45	12	12			39	50

Täius ja vanus ebahütlased. Alm. tihe SP, KL. Surnud metsa 10 tm hektaril.

Alumises reas või ridades tuleb olemasolul kirjeldada järelkasvu ja alusmetsa ning olulisi puistu iseärasusi.

*Käesoleval tabelil on illustreeriv iseloom.

Toomas Sepp
Linnasekretär

Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006 määruse nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

LISA 4

Ehituskruudi joonisele dendroloogilise inventuuri tulemuste kandmise näide:

Ehituskruudi joonisele dendroloogilise inventuuri tulemuste kandmise näide

*Käesoleval joonisel on illustreeriv iseloom.

Toomas Sepp
Linnasekretär

Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006 määruse nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

LISA 5

Parkide ja haljasalade joonisele dendroloogilise inventuuri tulemuste kandmise näide:

Parkide ja haljasalade joonisele dendroloogilise inventuuri tulemuste kandmise näide

*Käesoleval joonisel on illustreeriv iseloom.

Toomas Sepp
Linnasekretär

Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006 määruse nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

LISA 6

Parkide, metsaosade ja haljasalade joonisele dendroloogilise inventuuri tulemuste kandmise näide:

Parkide, metsaosade ja haljasalade joonisele dendroloogilise inventuuri tulemuste kandmise näide

*Käesoleval joonisel on illustreeriv iseloom.

Toomas Sepp
Linnasekretär

Tallinna Linnavalitsuse 3. mai 2006 määruse nr 34

Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord

LISA 7

Puu- ja põõsaliikide ning metsakasvukohatüüpide lühendid dendroloogilistes inventuurides:

OKASPUUD

EkM mägi-ebaküpress (*Chamaecyparis pisifera*)

El harilik elupuu (*Thuja occidentalis*)

Elk hariliku elupuu kollaseokkiline kultivar (*Thuja occidentalis Aurea*)

Elp hariliku elupuu sammasja võraga kultivar (püramiidvorm) (*Thuja occidentalis Pyramidalis*)

ElpF hariliku elupuu sammasja võraga kultivar (püramiidvorm) (*Thuja occidentalis Fastigiata*)

ElpS hariliku elupuu sammasja võraga kultivar (püramiidvorm) (*Thuja occidentalis Smaragd*)

Elü hariliku elupuu ümara võraga kultivar (*Thuja occidentalis Globosa*)

Elo hariliku elupuu ovaalse võraga kultivar (*Thuja occidentalis Hoveyi*)

Et harilik ebatsuuga (*Pseudotsuga menziesii*)

Ets hariliku ebatsuuga sinihall teisend (*Pseudotsuga menziesii* var. *glauca*)

Hp hiibapuu (*Thujopsis dolobrata*)

Ju harilik jugapuu (*Taxus baccata*)

Juk hariliku jugapuu kollaseokkiline kultivar (*Taxus baccata Semperaurea*, Sommergold)

Jup hariliku jugapuu püstise võraga kultivar (*Taxus baccata* Fastigiata)

JuI ida-jugapuu (*Taxus cuspidata*)

JuK kanada jugapuu (*Taxus canadensis*)

Kd harilik kadakas (*Juniperus communis*)

Kdk hariliku kadaka kollaseokkiline kultivar (*Juniperus communis* Tatra, Golden Cone)

Kdl hariliku kadaka laiuv kultivar (*Juniperus communis* Depressa)

Kdp hariliku kadaka sammasja võraga kultivar (püramiidvorm) (*Juniperus communis* Hibernica, Suecicajt.)

KdS sabiina kadakas (*Juniperus sabina*)

KdH hiina kadakas (*Juniperus chinensis*)

KdPl Pfitzeri kadaka laiuv kultivar (*Juniperus x pfitzeriana*, *Juniperus × media* Pfitzeriana = *Juniperus chinensis* Pfitzeriana)

KdPlk Pfitzeri kadaka kollaseokkiline laiuv kultivar (*Juniperus x pfitzeriana* Aurea, *Juniperus × media* Pfitzeriana Aurea = *Juniperus chinensis* Pfitzeriana Aurea)

KdK kirju kadakas (*Juniperus squamata*)

KdR roomav kadakas (*Juniperus horizontalis*)

KdRs roomava kadaka sinihallide okastega kultivar (*Juniperus horizontalis* Glauca, Blue Moonjt.)

KdV virgiinia kadakas (*Juniperus virginiana*)

KdVp virgiinia kadaka sammasjas kultivar (püramiidvorm) (*Juniperus virginiana* Skyrocket)

Ku harilik kuusk (*Picea abies*)

KuE Engelmanni kuusk (*Picea engelmannii*)

KuK kanada kuusk (*Picea glauca*)

KuKk kanada kuuse koonusja võraga kultivar (*Picea glauca Conica*)

KuM must kuusk (*Picea mariana*)

KuS serbia kuusk (*Picea omorika*)

KuSk serbia kuuse kääbuskultivar (*Picea omorika Nana*)

KuT torkav kuusk (*Picea pungens*)

KuTh torkava kuuse hõbedaste okaste kultivar (*Picea pungens Argentea*)

KuTs torkava kuuse sinihallide okastega kultivar (*Picea pungens Glauca*)

LhA ameerika lehis (*Larix laricina*)

LhE euroopa lehis (*Larix decidua*)

LhJ jaapani lehis (*Larix kaempferi* = *Larix leptolepis*)

LhK kuriili lehis (*Larix gmelinii* var. *japonica* = *Larix kurilensis* = *Larix kamtchatica*)

LhS siberi lehis (*Larix sibirica*)

LhV vene lehis (*Larix russica*)

LhVr eurojaapani lehis (varem = vördlehis) (*Larix* × *eurolepis* = *Larix* × *marschlinsii*)

Mb mikrobiota (*Microbiota decussata*)

Mä harilik mänd (*Pinus sylvestris*)

MäH hall mänd (*Pinus banksiana*)

MäK keermänd = keerdokkaline mänd (*Pinus contorta*)

MäKo kollane mänd (*Pinus ponderosa*)

MäM mägimänd (*Pinus mugo*)

MäMu must mänd (*Pinus nigra*)

MäV valge mänd (*Pinus strobus*)

MäR rumeelia mänd (*Pinus peuce*)

TsE eriokkaline tsuuga (*Tsuga diversifolia*)

TsK kanada tsuuga (*Tsuga canadensis*)

NIE Euroopa nulg (*Abies alba*)

NIKa Kaukaasia nulg (*Abies nordmanniana*)

NIJ Jaapani nulg (*Abies veitchii*)

NIA Amuuri nulg (*Abies nephrolepis*)

NISa Sahhaliini nulg (*Abies sachalinensis*)

NISi Siberi nulg (*Abies sibirica*)

NIH Hall nulg (*Abies concolor*)

NIKo Korea nulg (*Abies koreana*)

MäSa- Alpi seedermand (*Pinus cembra*)

MäSk Korea seedermand (*Pinus koraiensis*)

LEHTPUUD

Hb harilik haab (*Populus tremula*)

Hbp hariliku haava sammasjas kultivar (püramiidvorm) (*Populus tremula Erecta*)

HbH hõbehaab (*Populus alba*)

HbHl Hall haab (*Populus canescens*)

HbHp hõbehaava sammasjas kultivar (püramiidvorm) (*Populus alba Pyramidalis*)

Hk harilik hobukastan (*Aesculus hippocastanum*)

HkK kollane hobukastan (*Aesculus flava* = *Aesculus octandra* = *Aesculus lutea*)

HkP punane hobukastan (*Aesculus* × *carnea*)

HkV vänd-hobukastan (*Aesculus* × *hybrida*)

Ja harilik jalakas (*Ulmus glabra*)

Jak hariliku jalaka kurdlehine kultivar (*Ulmus glabra Crispa*)

Jal hariliku jalaka vihmavarjukujulise võraga kultivar (*Ulmus glabra Camperdownii*, kaasa arvatud *Serpentina*)

Jap hariliku jalaka munaja võra ja püstiste okstega kultivar (püramiidvorm) (*Ulmus glabra Exoniensis*)

JaM põldjalakas (*Ulmus minor*)

Ko amuuri korgipuu (*Phellodendron amurense*)

Kr kreegipuu (*Prunus insititia* = *Prunus domestica* ssp. *insititia*)

Krs harilik kirsipuu (*Cerasus vulgaris* = *Prunus cerasus*)

KrsM magus kirsipuu (*Cerasus avium* = *Prunus avium*)

KsA arukask (*Betula pendula*)

KsAl arukase lõhislehine kultivar (*Betula pendula Crispa*)

KsAlm arukase madal rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Betula pendula* Youngii)

KsAlk arukase kõrgekasvuline rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Betula pendula* Tristis)

KsAp arukase punaselehine kultivar (*Betula pendula* Purpurea, Biribin)

KsK kuldkask (*Betula* × *aurata*)

KsS sookask (*Betula pubescens*)

Kü künnapuu (*Ulmus laevis*)

Lhü vördlepp (*Alnus* × *pubescens* = *Alnus* × hybrida)

Lm sanglepp ehk must lepp (*Alnus glutinosa*)

Lv hall ehk valge lepp (*Alnus incana*)

PaH halapaju (*Salix acutifolia*)

PaHl - halapaju rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Salix acutifolia* Pendula)

PaHä härmpaju (*Salix daphnoides*)

Ph hall pähklipuu (*Juglans cinerea*)

PhM mandpuuria pähklipuu (*Juglans mandshurica*)

Pi harilik pihlakas (*Sorbus aucuparia*)

Pil hariliku pihlaka rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Sorbus aucuparia* Pendula)

Pk harilik paakspuu (*Frangula alnus* = *Rhamnus frangula*)

Pl harilik ploomipuu (*Prunus domestica*)

PIH alõtõda ehk haraline ploomipuu ehk hekiploom (*Prunus cerasifera* ssp. *divaricata* = *Prunus divaricata*)

Po pooppuu (*Sorbus intermedia*)

PpE euroameerika pappel (*Populus × canadensis = Populus × euroamericana*)

PpEl euroameerika papli laiuva võraga emaskultivar (*Populus × canadensis Marilandica*)

PpHp hiina papli munaja võraga kultivar (püramiidvorm) (*Populus simonii Fastigiata*)

PpL lõhnav pappel (*Populus suaveolens*)

PpLo loorberpappel (*Populus laurifolia*)

PpM must pappel (*Populus nigra*)

PpMp musta papli sammasjas kultivar (püramiidvorm) (*Populus nigra Italica*)

PpP palsami pappel(*Populus balsamifera*)

PpPl palsami papli rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Populus balsamifera Hortensis*)

PpT tume pappel (*Populus tristis*)

Pr harilik pirnipuu (*Pyrus communis*)

Pä harilik pärn (*Tilia cordata*)

PäA ameerika pärn (*Tilia americana*)

PäK läiklehine ehk krimmi pärn (*Tilia × euchlora*)

PäL lääne pärn (*Tilia × europaea = Tilia × vulgaris*)

PäS suurelehine pärn (*Tilia platyphyllos*)

Re raagremmelgas (*Salix caprea*)

Rel raagremmelga isane rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Salix caprea Kilmarnock*)

ReH höheremmelgas (*Salix alba*)

ReHl höheremmelga rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Salix alba Tristis*)

ReL leinaremmelgas (*Salix × sepulcralis*)

ReP punakas remmelgas (*Salix × rubens*)

ReR rabe remmelgas (*Salix fragilis*)

ReRk rabeda remmelga kerakujuline kultivar (*Salix fragilis Bullata*)

ReRa raudremmelgas (*Salix pentandra*)

Rb harilik robiinia (*Robinia pseudoacacia*)

Sa harilik saar (*Fraxinus excelsior*)

Sal harilik saare rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Fraxinus excelsior Pendula*)

SaP pensilvaania saar (*Fraxinus pensylvanica*)

Ta harilik tamm (*Quercus robur*)

Tap hariliku tamme sammasjas kultivar (püramiidvorm) (*Quercus robur Fastigiata*)

Ta P punane tamm (*Quercus rubra*)

TmA amuuri toomingas (*Padus maackii* = *Prunus maackii*)

Tm harilik toomingas (*Padus avium* = *Prunus padus*)

Tmp harilik toomingas punaselehine kultivar (*Padus avium Colorata* = *Prunus padus Colorata*)

TmH hilistoomingas (*Padus serotina* = *Prunus serotina*)

TmP pensilvaania toomingas (*Padus pensylvanica* = *Prunus pensylvanica*)

TmV virgiinia toomingas (*Padus virginiana* = *Prunus virginiana*)

TmVp virgiinia toominga punaselehine kultivar (*Padus virginiana Shubert* = *Prunus virginiana Shubert*)

Tr harilik türnpuu (*Rhamnus catharticus*)

Va harilik vaher (*Acer platanoides*)

Val hariliku vahtra lõhislehine kultivar (*Acer platanoides* Dissectum)

Vap hariliku vahtra punaselehine kultivar (*Acer platanoides* Schwedleri)

VapC hariliku vahtra punaselehine kultivar (*Acer platanoides* Crimson King)

VapF hariliku vahtra tumepunaselehine kultivar (*Acer platanoides* Fassens Black)

VapR hariliku vahtra punaselehine kultivar (*Acer platanoides* Royal Red)

Vav hariliku vahtra valgekirjulehine kultivar (*Acer platanoides* Drummondii)

VaG ginnala vaher (*Acer ginnala*)

VaM mägivaher (*Acer pseudoplatanus*)

VaP põldvaher (*Acer campestre*)

VaS saarvaher (*Acer negundo*)

VaT tatari vaher (*Acer tataricum*)

Õ aedõunapuu (*Malus domestica*)

ÕM ida-mariõunapuu (*Malus baccata*)

ÕP purpurõunapuu (*Malus × purpurea*)

ÕPl ploomilehine õunapuu (*Malus prunifolia*)

PÕÕSAD

Ar must aroonia kultivar (*Aronia × prunifolia* Floribunda)

As astelpaju (*Hippophae rhamnoides*)

De kare deutsia (*Deutzia scabra*)

DeV prantsuse deutsia (*Deutzia* × *lemoinei*)

Ej harilik ebajasmiin (*Philadelphus coronarius*)

EjL laialehine ebajasmiin (*Philadelphus pubescens*)

EjN neitsilik ebajasmiin (*Philadelphus* × *virginialis*)

EjV vänd-ebajasmiin (*Philadelphus* × *lemoinei*)

Ekü jaapani ebaküdoonia (*Chaenomeles japonica*)

FoL looklev forsüütia (*Forsythia suspensa*)

FoV vänd- forsüütia (*Forsythia* × *intermedia*)

HoA aedhortensia (*Hydrangea paniculata*)

HoP puishortensia (*Hydrangea arborescens*)

IIM Meserva iileks (*Ilex* × *meserveae*)

KbK koerkibuvits (*Rosa canina*)

KbM metskibuvits (*Rosa majalis*)

KbP punaselehine kibuvits (*Rosa glauca*)

Kik harilik kikkapuu (*Euonymus europaeus*)

KikF Fortunei kikkapuu (*Euonymus fortunei*)

KikS Sieboldi kikkapuu (*Euonymus sieboldii*)

Kk harilik kukerpuu (*Berberis vulgaris*)

Kkp hariliku kukerpuu punaselehine kultivar (*Berberis vulgaris* Atropurpurea)

KkT Thunbergi kukerpuu (*Berberis thunbergii*)

KkTp Thunbergi kukerpuu punaselehine kultivar (*Berberis thunbergii* Atropurpurea)

KsIA alpi kuslapuu (*Lonicera alpigena*)

KsI harilik kuslapuu (*Lonicera xylosteum*)

KsIL lõhnav kuslapuu (*Lonicera caprifolium*)

KsILd Ledebouri kuslapuu (*Lonicera ledebourii*)

KsIT tatari kuslapuu (*Lonicera tatarica*)

KsIV väänduv kuslapuu (*Lonicera periclymenum*)

Kv alpi kuldvihm (*Laburnum alpinum*)

Ld punane leeder (*Sambucus racemosa*)

LdM must leeder (*Sambucus nigra*)

Ldj harilik lodjapuu (*Viburnum opulus*)

LdjK kanada lodjapuu (*Viburnum lentago*)

LdjV villane lodjapuu (*Viburnum lantana*)

Lg harilik liguster (*Ligustrum vulgare*)

LpM mustjas luudpõõsas (*Cytisus nigricans*)

Lt harilik leetpõõsas (*Genista tinctoria*)

Lä suur läätspuu (*Caragana arborescens*)

Läl suure läätspuu rippuvate okstega kultivar (leinavorm) (*Caragana arborescens* Pendula)

Lälõ suure läätspuu lõhislehine kultivar (*Caragana arborescens* Lorbergii)

LäV väike läätspuu (*Caragana frutex*)

Mh läiklehine mahoonia (*Mahonia aquifolium*)

Mr põõsamaran (*Potentilla fruticosa*)

Nä harilik näsiniin (*Daphne mezereum*)

PaL liivpaju (*Salix arenaria*)

PaP punapaju (*Salix purpurea*)

PaV vitspaju (*Salix viminalis*)

Rd katavba rododendron (*Rhododendron catawbiense*)

RdJ jaapani rododendron (*Rhododendron japonica*)

Ro roosid (*Rosa cv.cv.*)

Si harilik sirel (*Syringa vulgaris*)

Sik karvane sirel (*Syringa villosa*)

SiU ungari sirel (*Syringa josikaea*)

Tl harilik taralõng (*Lycium halimifolium* = *Lycium barbarum*)

Tp tähk-toompihlakas (*Amelanchier spicata*)

Up madal ubapõõsas (*Cytisus ratisbonensis*)

We varajane weigela (*Weigela praecox*)

METSA KASVUKOHATÜÜPIDE LÜHENDID

LL leesikaloo

KL kastikuloo

LU lubikaloo

SM sambliku

KN kanarbiku

SN sinika

PH pohla

JP jänesekapsapohla

MS mustika

JM - jänesekapsamustika

KM karusamblamustika

KR karusambla

JK jänesekapsa

SL sinilille

ND naadi

SJ sõnajala

AN angervaksa

TA tarna-angervaksa

Os osja

TR - tarna

LD lodu

KS kõdusoo

MD madal soo

SS siirdesoo

RB raba

LP liivane puistang

KP kivine puistang

SP saviliivane puistang

TP turbane puistang

Ei eristata tarna ega osja kasvukohatüüpi.

Täiendav K metsatüübi lühendi ees tähistab kuivendust.

Toomas Sepp
Linnasekretär